

Tere Irastortza

IDAZLEA

Dakigunarengatik eta ez dakigunarengatik

Irakurri, uste dudanez, ez dakigunagatik irakurtzen dugu: ez dakizkigun gauzen berri izateko, gure usteak neurtzeko edota gure sentimenduei izen bat emateko ere bai, hainbestetan.

Idatzi, baina, hainbatetan, liburuak dakigunarengatik idazten dira eta beste hainbatetan, ez dakigunarengatik.

Dakigunarengatik idatzitako liburuetan bada orden bat, bada antolaketa bat, bada frogatuaren eta ezagutuaren aztarnak utzi behar eta utzi nahi bat. Eta ahalegin eskerga honen ondorioz, sarri, idazleak ikas-teari hainbesteko denbora eskaini dio, non irakurleari ere —ongi xehatuta eta ordenatuta izan arren— dakiena eta ez dakienaren berri ematen asmatzen duen. Idazlea irakasle bihurtzen da, konturatu gabe.

Gertatzen da halakoetan, jakina denetik abiatuta idatzitako liburuak ezjakintasunetik atera nahi/behar duen irakurlerik aurki dezakeela eta, gainera, baita irakurlearen jakin nahia berdindu xamar utz dezakeela edota baita erabat aserik ere.

Baina, sarri, hainbeste denbora eskaini dio idazleak ikasitakoari, non ikastea bihurtu den bere bizitzaren egiteko bakarria eta ikasteko bizi behar horretan ahaztua duen bizitzeko ikasi duela, edo bederen, bizi ezina leuntzeko edo bizi-zulo bat

DANI BLANCO

estaltzeko, edo urradura bati adabakia emateko. Honela idatzitako liburu askotan ez da bizia ateratzen lerro artera, eta azken orriaren ostean, aiseegi antzematen da nola ikastea eta jakitea ez diren gauza bera, ikastea ez bizitzeko aitzakia huts bilakatzen bada.

Gertatu ere gertatzen da, orduan, idatzitako guztia frogatua eta egiazkoa izan arren eta ondo antolatua egon arren, ezpere horretxegatik, ez liburuak egiantzik hartzea; edo ez ematea egiantzik hainbeste erantzunek galdera jakin eta ardatz izan daitekeen bati ez erreferentziarik egiteagatik, edo, beste gabe, bizitzari ihes egin izanagatik.

Bizitzak, ordea, gordeka eta kuriketan bederen agertu egin behar du orri artera. Horregatik edo —eta aldi batzuetan eman gabeko urratsengatik bizi nahi dugun bezalaxe—, liburu batzuk ez dakigunetik idatzi nahi ditugu.

Gertatu ohi da, ordea, halako liburuetara iristeak dakienarengatik irakurtzen duen hainbat mari-maistra eta maisu-jaun. Orduan konturatzeko gara zein alferrikakoa den genekienarengatik bakarrik irakurtzen aritu izana, eta orduan baizik ez dakigu dakigunetik abiatu eta ez dakiguna hobeto izendatzeak zer nolako bizitzeko eta izateko grina indartzen duen. ■

« Sarri, hainbeste denbora eskaini dio idazleak ikasitakoari, non ikastea bihurtu den bere bizitzaren egiteko bakarria eta ikasteko bizi behar horretan ahaztua duen bizitzeko ikasi duela »

TXANDAN

Joxerra Garzia

Bond, James Bond bera ere automobil ekologikoan dabilela agertuko omen zaigu hurrengo filman. Horra noraino zabaldu den ekologismoaren moda politikoki polita.

Ekologismoaren garaipen erabatekoaren seinaleztat har liteke 007 ospetsuaren autoarena, baina baita ideologia horren erabateko porrotaren seinaleztat ere, nondik begiratzen zaion.

Gizarte modu jakin baten aurkako mugimendua izan zen hasieran ekologismoa. Gaur egun, gizarte modu horretan erosen kokatuta daudenek ere ekologistatzat aurkezten dute beren burua.

Berdetik zurira

Izan ere, gizarte modu jakin horrek, kontsumismoarenak, horixe du berezko ezaugarri behinen: direnak eta ez direnak irentsi, beretu eta neutralizatzeko gaitasun harrigarria; eta nago ez ote duen horixe egin ekologismoarekin ere.

Auto ekologikoan ibiliko zaigu hurrengoan Bond, eta baliteke 007 agentea 0,7 agentea bihurtzea ere, hirugarren munduarekiko elkartasunez noski. Bitartean, ordea, emakumeak bildumatzeko jarraituko du, auto ekologikoak jazarpen zoroetan suntsitzen, gaiztoak dotorezia finez hiltzen.

Izugarri hedatu da, bai, ekologismoa, baina hedatuz joan den heinean nabarmen egin du berdetik zurira. ■